

APR PT-7

EESTI HARIDUSLIIT

TEAATRITARVETE LADU

TALLINNAS, S. ROOSIKRANTSI T. 12.

TELEFONID: Juhatus 452-03, büroo ja teatri-
tarvete ladu 452-02.

Saladuste saar. T. Braks. Lastenäidend 3 vaatuses.

Tegelased:

Salme, õpetaja.	Tuuletaat.
Leili	Metshaldjas.
Heino } õpilased.	Pilli-jurka.
Ants }	Tantsu-Toomas.
Vana kütt.	Siidsaba-Selma.
Piksepapa.	Saare ema.

Metsaneitside koor ja paarkümmend õpilast-ekskursanti.

Mängukoht — Saladuste saarel. Esimene vaatus mängib merekaldal, teine — metsamajas, kolmas — saare ema kodus.

Õpilased ühes õpetajaga on ekskursioonil Saladuste saarel. Metsas lilli korjates hilinevad nad laevale tulekuga. Laev sõidab ära nendeta. Lastel tuleb ööbida saarel. Vana kütt juhatab nad ulualla üksikusse tühja metsamajja. Õpetaja läheb telefoneerima tuletorni laevasõidu asjus ja käseb lastel ta tagasitulekuni majast mitte lahkuda. Tõuseb suur äikesevihm. Laste juure tulevad Piksepapa, Tuuletaat ja Metshaldjas ühes metsaneitsidega ja meelitavad lapsi tulema enesega. Kuid lapsed jäävad õpetaja käsule kindlaks ega lahku majast. Kaugelt paistab tulekuma, pikne on süüdanud küla. Tuleb saare ema ja palub lapsi, et nad aitaksid ömmelda uusi riideid vaestele lastele, kes on jäänud paljaks tulikahju läbi. Et ligimesi peab aitama hädas, lähevad lapsed saare emaga, jättes õpetajale maha täheke. Nad jõuavad saare ema majja, hakkavad kibedasti tööle, ja varsti ongi hulk kingituspakke valmis. Ka õpetaja ilmub sinna. Ta kurjustab lastega, miks need on lahkunud loata metsamajast. Kui saare ema on õpetajale kõik ära selgitanud, kiidab ka viimane laste ligimesearmastustööd. Saabub jälle laev ja lapsed lahkuvad Saladuste saarelt, kust jäi neile kõigile ilus mälestus.

TRU Raamatukogu

ARHIIVKOGU 1

6 22303418

Liisi hoiukarbi saladus.

Eduard Nukk. Noorsoonäidend kahes vaatuses.

Tegelased:

Liisi, 10—12-aastane tüdrukuke.

Ats, ta vend, mõne aasta võrra noorem.

Asta, sõbratar, umbes Liisi aastais.

Heino, Atsi tuttav, märgatavalt vanem.

Ema.

Võõras, kes hiljem osutub isaks.

Muri, võib olla ka koeraks maskeeritud inimene.

Dekoratsioon: majaesine.

Liisil on karbitäis raha. Naabertalu ulakas poiss Heino saab sellest Liisi venna Atsi kaudu teada ja tahab seda raha endale. Kui Liisi on marjul ja ema pole ka kodus, toob Heino püstoli ja saadab Atsi õue seda proovima, ise aga hiilib kapi juure võtma raha. Kuid see ei õnnestu tal, kapiuks on lukus. Hakkab müristama. Ats kardab. Heino on nõus Atsile õpetama nõiasõnu, mis peletavad eemale kartuse, aga ainult siis, kui Ats õpetamise ajal hoiab pihus rahakarpi. Ats toob kohe kapist õe rahakarbi. Heino käseb tal silmad ja kõrvad hoida kinni. Ats teeb seda. Sel hetkel võtab Heino karbist raha ja kaob läbi akna kõigega. Atsi ahastus on suur, kui ta näeb, et raha puudub. Ta palub Jumalat, et see annaks tagasi õe rahad. Juba varem oli tulnud keegi võõras rändur. See nägi kogu seda juhtumit. Ta võtab karbi oma kätte, vaatab ja käseb siis Atsi seda panna tagasi kappi ja teatada kogu loost õele. Tuleb Liisi. Ats avaldab talle kõik. Liisi toob kapist karbi, avab selle, kuid kõigi imestuseks — see on täis paberraha. Heino on koju minnes kuuse alla vihmarvarju läinud. Pikne oli löönud kuusesse. See oli Heinot nii ehmatanud, et ta hakkab oma süütegu kahetsema. Ta toob raha tagasi ja palub kõik andeks. Ka töötab ta saada siitpeale ausaks poisiks. Tuleb koju ka ema. Ta tunneb võõras ränduris ära oma mehe ja laste isa, kes oli alkoholi mõjul perekonna maha jätnud ja kadunud laia maailma ja nüüd oli jälle tulnud tagasi korraliku inimesena. Ka see hulk paberraha oli pandud karpi temalt.

Tooma poisid. J u h a n J a i k. Lastenäidend kolmes vaatuses.

Tegelased:

- Toomas, oma talu peremees.
- Ema, Tooma naine ja Jassi ja Jussi ema.
- Hunt, muutub pärast Jussiks.
- Jassi, üheksa-aastane agar poiss.
- Petra, setu rändkaupmees.
- Höödo, Petra poeg.
- Armi, laisk koer.
- Vana lammas.
- Jürka, külapoiss.
- Tiide, tütarlaps naabertalust.
- Lembi, poiss naabertalust.
- Külamehi, külanaisi, lapsi, lambaid.

Dekoratsioonid kaks: I ja III vaatus — talu õu; II — karjamaa.

Tooma Jass on väga tragi poiss. Ta tahab minna linna tsirkusse kunstimeheks ja harjutab seepärast hoolega tiritamme-istutamist. Ema manitseb teda ja ütleb, et kui ta ei jäta oma tempe ja tiritammetamist, siis tuleb kord Viruskikas ja viib ta ära, nagu see viis ära ta kelmi venna Jussi. See kõik ei kohuta Jassi. Äkki on külas kisa lahti: hunt metsas. Algab hundijaht, kuid hunti ei leita. Kogu küla on hirmul, kõige enam aga rändkaupmees Setu-Petra oma poja Höödoga, kes ei julge külast enam edasigi sõita. Ühel päeval, kui Jass on karjaga metsas, tuleb hunt karja juure, et murda lambaid. Jass hakkab hunti hurjutama. Hunt loobubki kurjast kavatsusest ja saab Jassi, lammaste ja Karja-Armi sõbraks. Ta tuleb nendega külla. Külarahvas suhtub hundile vaenuliselt, aga kui Jass neile selgitab, milline vahekord tal on hundiga, ollakse hundile sõbralikum. Suur on kõikide imestus, kui tuleb ilmsiks, et hunt on väga haritud, oskab hästi eesti keelt, laulda, rehkendada ja sehkendada. Hunt läheb majja, tirib sealt Viruskikka õuele ja tahab teda ära murda. Viruskikkal on hirm, hakkab hunti paluma ja annab lastele nende käest varastatud asjad tagasi. Jass nõuab temalt tagasi ka oma venda Jussi. Viruskikas nõiub ja posib. Äkki sünnib ime: hunt viskab seljast halli vati ja muutub korruga Jussiks, kelle Viruskikas oli kunagi ära varastanud ja nõidunud hundi-pojaks. Suur on kõikide rõõm, eriti Jassil, kes sai tagasi oma armsa kadunud venna.

Tegelased :

Andres Randlaht, Rannala peremees.

Linda, ta naine.

Laine, nende tütar (umbes 12-aastane).

Leo, 13-aastane poiss Tallinnast.

Karla

Paul

Volli

Joosu

Õie

Kaie

Selma

Alma

Arst.

Mart.

Leenu.

} Leo-vanused maapoised.

} Lainest veidi vanemad tüdrukud.

Aeg: tänapäev. Koht: mererand suvituskoha lähedal.

Dekoratsioonid kaks: I vaatus — rannaäärne raiesmik; II ja III v. — õu viletsa elumajaga.

Linnapoiss Leo, suvitades maal, jutustab maapoistele nii vaivustavalt sportlasist ja spordiettekandeist, et nad kõik tahavad minna kohalikule spordipeole, samuti ka tüdrukud. Ainult väikesel Lainel pole aega mõelda sellele, ta peab hoolitsema oma haige ema eest. Ka puudub tal raha, pole niigi palju, et tuua emale arsti. Spordipeole minek on käes. Joosu ja teised tulevad ka Laine kutsuma peole. Kui nad kuulevad, et Laine ema on raskesti haige ja vajab arstiabi, siis loobuvad kõik peoleminekust. Nad asuvad vandeseltsi ja töötavad salaja aidata haiget Laine ema. Klappitakse rahad kokku ja kutsutakse arst, kes astub ka nende vandeseltsi liikmeks, toetades neid suurema liikmemaksuga. Laine ema saadetakse ravilasse, kus ta varsti paraneb. Kui ema tuleb koju, on ka Laine isa tulnud tagasi kaugelt merereisilt. Ta on poistele nende abi eest väga tänulik. Ka oli Naaber-Mart hoolitsenud selle eest, et Laine vanemad saavad tagasi oma ilusa »Rannala« talu, mis oli müüdud Naaber-Mardi võlgade katteks.

Uduallik. Arn. Tulik. Lastenäidend 3 vaatuses

Tegelased:

Maavalitseja.

Pesamuna, ta poeg.

Tohter Kühmak.

Paljutark.

Metsataat.

Harakas.

Sisalik.

Karu.

Lesknaine.

Ta tütar.

Teenrid, ümmardajad, veiderdajad, metsamehed, nukud, öisneitsid.

Dekoratsioonid kolm: I vaatus — rikkalikult sisustatud tuba; II vaatus — lagendik segametsas; III vaatus — õu lesknaise hurtsiku lahtise esiküljega.

Maavalitseja poeg Pesamuna on väga hellitatud. Ta armastab lehada ainult pimedas toas patjadel, teda ei huvita miski, ta on igavust tundes päris haige. Isegi ta ihuarst ei oska arstida teda terveks. Kutsutakse tohter Paljutark, kes teatab, et Pesamuna võib terveneda suplemisest Uduallikas, mis asetseb kauges laanes. Kuid sinna peab ta minema üksi, ise oma jõul. Pesamuna ei taha nõustuda sellega, kuid peab minema siiski isa käsul. Temale pannakse kaasa märss toidumoonaga, aga metsas meelitavad harakas, sisalik ja karu talt kalliskividega ära kogu ta toidutagavara. Ta uinub. Järgmisel hommikul ärgates ilmub Metsavana. Pesamunal on nälg. Metsavana kutsub teda oma suitsutarre einele. Pesamuna peab säärast kutset enesele alandavaks. Ta tahab kalliskivide eest Metsavanalt toidukraami osta, kuid viimane on nõus andma seda ainult töö eest. Pesamuna vihastub selle üle ja rändab jälle edasi. Ta jõuab vaese ja haige lesknaise majakeseni. Siin küsib ta jälle söögi-poolist. Lesknaisel pole anda midagi — terad on jahvatamata, pole isegi inimest, kes kütaks ahju või valmistaks toitu. Pesamuna asub usinasti tööle ja korraldama lesknaise majapidamist. See meeldib Metsavanale, kes saadab talle abilisteks Karu, Sisaliku ja Haraka. Nii töötades Pesamuna märkab alles, kuidas ta tervis ja meeleolu paranevad. Maavalitseja otsib poja metsas üles ja rõõmustab, kui kuuleb, et ta pojast on saanud terve ja töökas inimene, kes enam kunagi ei taha olla voodisvedelejaks laiskvorstiks.

Väike sangar. H. Raidla. Noorsoonäidend 4 vaatuses.

Tegelased:

Kivilõhkuja Peeter.	Erna	} nende lapsed.
Endla, ta tütar.	Juku	
Vanaema, kivilõhkuja ema.	Õnnetus.	
Elli	Nälg.	
Linda	Mure.	
Eha	Vargus.	} lapsed külast.
Maret	Lootus.	
Asta	Armastus.	
Rästa talu peremees.	Käbe-Liis, küla jutueit.	
Rästa talu perenaine.		

Tegevuskoht: küla. Aeg: suvi.

Dekoratsiooned: kaks: I ja IV v. — kehv tuba; II ja III v. — talu õu.

Endla on emata vaenelaps. Ta isa lamab kivilõhkumisel saadud raske vigastuse tagajärjel haigena ja pimedana voodis. Vanaema on vana, ja nii polegi õiget hoolitsejat majas. Väike Endla püüab marjalkäimisega natukegi teenida. Kuid sellest ei aita. Juba hiilivad nende toakeses Õnnetus, Mure, Nälg ja Vargus ringi, et leida seal tegutsemiseks soodsat pinda. Kuid Lootus ja Armastus aitavad Endlat. Ta läheb naabertallu karjaseks. Seal on ta elu alul rahuldav, kuid Käbe-Liisu laimujuttude alusel hakkab perenaine kahtlustama Endlat varguses. Endla on õnnetu. Jällegi Lootus ja Armastus aitavad teda erilise juhtumiga. Talus juhtub tulikahju. Pererahva väike poeg on jäänud põlevasse majja. Endla päästab lapse ja võidab seega pererahva poolehoiu. Suur on Endla rõõm, kui ta külastades isakodu näeb, et Lootus ja Armastus ka sealt on eemale peletanud Õnnetuse, Mure, Nälja ja Varguse ja kinkinud ta isale tagasi nägemise.

Tegelased :

Ema, kalurinaine.

Isa, kalur.

Ülo, väikepoja.

Ossu ema.

Ossu Linda, a. 10—12.

Viivi, väike tüdruk.

Leo, a. 9—10.

Henn, pikk poisivolask.

Kalataat.

Kalurid.

Naised ja tüdrukud.

Veteema.

Näkid.

Kalapoisikesed.

Haugi-isa.

Dekoratsioonid 3: I ja IV v. — lihtne tuba; II v. — liivane rand; III v. — merealune riik.

Väike Ülo on väga terane poisike. Ema on ta pärast mures, sest poeg igatseb merele isa juure, kes on hukkunud merel ja elab poja kujutluses nüüd merepõhja muinasriigis. Kui ema sõidab viima merele võrke, läheb Ülo hoolimata ema keelust teiste lastega mereranda. Seal kuuleb ta kalataadilt, et rannast mitte kaugel seisab võõras laev, mis teeb reise kõikjale, isegi merepõhja. Ülo, kes usub, et ta isa tuleb kord meremuinasriigist tagasi koju, on nüüd kindlas arvamises, et isa ongi saabunud selle laevaga. Ta tahab sõita paadiga isale laeva juure vastu, kuid paat ei pea vett, hakkab vajuma. Ülo on uppumas. Kuid kalataat päästab ta. Selle järele ta haigestub, sonib palavikus ja näeb, et viibib veteema ja näkineidude seltsis veteallas. Ta otsib sealt oma isa, kuid ei leia. Siis ta palub veteema, et see lubaks teda minna tagasi ema juure. Näkineidud juhatavad ta jälle tagasi maa peale. Kui Ülo ärkab palavikust, näeb ta, et ta juures on ema ja ka isa, kes polnud siiski hukkunud, vaid oli pääsnud õnnelikult merehädast ja jõudnud tagasi koju.

Juhlumine metsas.

Linda Rõõmus. Lastenäidend 1
vaatuses.

Sipelgas.
Jaaniuss
Tigu.

Tegelased:

Rohutirts.
Sitikas.
Konn.

Dekoratsioon: mets.

On suur vihmaadu. Sipelgas, rohutirts, jaaniuss, sitikas ja tigu tulevad suure seene alla vihmavarju. Kõigil on siin väga kodune olla ja vestelda jaaniussi laterna valgusel. Äkki ilmub sinna suur kärnkonn. Ta on teistele väga kuri, et need on julgenud tulla lubata tema asulasse. Teiste palveist hoolimata kihutab ta nad kõik seene alt välja vihma kätte. Korraga tõukab tormihoog seene ümber. Nüüd on ka konn peavarjuta. Ta tunneb kahetsust, et ta oli teistele nii kuri ja halastamatu. Palub, et teised ei jäta teda üksinda, vaid võtaksid ta kaasa. Teised lepivad temaga ära, ja nii algavad nad ühiselt rännakut paremasse paika.

Noored kolkad.

Ed. Nukk. Kahevaatuseline noorsoonäidend
noorkotkaste elust.

Tegelased:

Ema.

Ülo, noorhaugas, umbes kümneaastane tubli poiss.

Laine, ta õde, aastat viis-kuus vanem.

Eets, noorhaugas, Ülo sõber-koolivend, veidi noorem.

Juss, pesapoeg, Eetsi noorem vend, enda arvates juba küllalt suur.

Kotkas, laagripealik.

Peavanem.

Noorkotkaid, noorhaukaid, kalureid ja rahvast.

Dekoratsioonid kaks: I v. — aed maja ees; II v. — mets.

Väike Ülo tahab minna ka noorkotkaste suvilaagrisse, kuid ta isa ja ema ei nõustu sellega, sest Ülo on veel noor. Tema sõber Eets meelitab teda siiski tulema kaasa. Ülo kavatseb minna salaja, kuid arvestab siiski noorkotkaste seadust, mis käseb kuulata vanemate sõna. Ta ei lähe. Sellest saab kuulda laagripealik. Ta tuleb ja palub Ülo vanemaid, et need lubaksid Ülol siiski tulla kaasa nendega. Vanemad viimaks lubavad. Ülo läheb. Merekaldale metsa lüüakse üles telgid, seal algab õhtul tule ümber kena olemine. Esinetakse igasuguste ettekannetega. On öö. Kõik magavad, ainult Ülol ja Eetsil pole und. On tõusnud torm, meri mässab ja kohab. Äkki kostavad merelt inimhüüded abi järele. Ülo Eetsiga tormavad mereranda ja päästavad merehädast kalureid. Suur on ema rõõm, kui Ülole vapra päästetöö ja teenete eest annetatakse Punase Risti märk.